

Aliziaren ispilua urratu

June Fernández

KAZETARIA

@marikazetari

Playmobil eta Planeta de Agosti-
nik *Historiaren abentura* panpina
bilduma plazaratu zuten: 74 figura
historikoak, guzti-guztiak, gizonez-
koak ziren. Albistea hedatu eta Inter-
net bidez jasotako sinadura eta kexen
presioari erantzun behar izan zieten
bi enpresek, emakumezkoen figurak
gehituko zituztela aginduz. *Pikarako*
facebook orrialdean guztion artean
zerrenda bat egitea proposatu genuen,
eta izen pila bat botoa genuen: Ada Lo-
velace, Mary Shelley, Rosalind Franklin,
Emma Goldman, Safo de Lesbos, Mary
Wollstonecraft, Olimpia de Gouges, As-
pasia de Mileto, Hildegarda de Bingen,
Jane Austen...

Sandra Álvarez *Negra cubana* bloga-
riak komentario bat utzi zuen horren
harian: "Orain zenbatu zenbat ema-
kume txuri aipatu dituzuen eta zein
presentzia eskasa daukagun emakume
beltz eta indigenek zuen hautaketan".
Egia borobila, apenas Angela Davis,
Rigoberta Menchú eta Wangari Matai
zeuden zerrenda inprobisatu horretan.

Aurreko artikuluan "burkini" dela-
koaren polemikan erortzeaz damutu
nintzela kontatu nizuen eta hortik
abiatuz, feminismo deskolonialaren
beharraz apur bat aritu nintzen. María
Reimóndez itzultzaile eta aktibista
galegoaren *Rachar o espello de Alicia:
por un feminismo decolonial* artikulua
argitaratu dugu *Pikaran*. Hain ondo eta
sakon azaltzen duenez behar hori, bere
hausnarketak ekarri nahi dizkizuet.
Alizia herrialde miresgarrian ipuinaren
metafora erabiltzen du, mendebalde-
ko feministok beste testuingurueta-
ko emakumeengana hurbiltzeko dugun
era kritikatzeko: "Bera, Alizia, erraldoia
eta egia borobilaren jabe, ezagutzen ez
duen paisaia baten erdian, bere testuin-
guru txuri eta erosotik interpretatzen
saiatzen da".

Mendebaldea
feminismoaren eta giza
eskubideen abangoardia
dela esatea kolonialista
dela gogorarazi nahi dut.
Izan ere, eta esaterako,
queer mugimendua
edota feminismo beltzak
Ameriketako Estatu
Batuetan jaio zirela
entzuten dudanean, "a ze
kasualitatea, dena AEBetan
sortzen da?" pentsatzen dut

Feminismoan "interseksionalitate"
hitza modan jarri den arren, Reimónde-
zek "beste" emakumeen esperientziak
interpretatzeko bi joera identifikatzen

ditu. Alde batetik, euren borroka
txalotu baina aldi berean exotizatu:
Indiako sari arrosaren aktibistak mi-
resten ditugunean, esaterako. Bestetik,
nagusitasun jarrera etnozentrikoa: Afri-
kako emakume gixajoek bizi dituzten
indarkeria "basatiak" salatzen ditugu,
neurri handian kolonialismoaren aztar-
nak direla azaldu gabe. Bi kasuetan, ez
dugu "besteen" esperientzietatik gurera
irakaspen handirik ekartzen:
"Feminismoak (eta giza eskubideak)
mendebaleko sorkuntza direla esatea
ez da soilik kaltegarria, faltsua baizik.
Guk ditugun eskubide asko, esaterako
edateko ura edo sendagai generikoak,
Hegoaldeko landa mugimenduei esker
lortu dira", gaineratzen du Reimónde-
zek.

Bere artikulua irakurri ostean, hona-
ko konpromisoak berretsi ditut:

- Irakurtzen ditudan pentsalari femi-
nista denak, txuriak eta Iparraldekoak,
ez dira berme.

- "Besteen" zapalkuntzei buruz iritzia
eman ordez, euren diskurtsoetan eta
borroketan sakontzea.

- Mendebaldea feminismoaren eta
giza eskubideen abangoardia dela
esatea kolonialista dela gogoraraztea.
Esaterako, queer mugimendua edota
feminismo beltzak Ameriketako Estatu
Batuetan jaio zirela entzuten dudanean,
"a ze casualitatea, dena AEBetan sor-
tzen da?" pentsatzen dut.

- Feminismoa gainerako emakumeak
ebanjelizatu behar dituen abangoar-
diatza hartu ordez, pertsona anitzen
jakituria eta praktikez aberasten den
mugimendu iraultzaileztat hartzen
ulertzea eta praktikatzeta.

Laburbilduz, María Reimóndezek
Mendebaleko feminismoei eskatzen
dizkien bira nik neuk ere egunerokoan
egin: Alizia erraldoi eta trakets hori be-
zala jokatzeari utzi. ■